

Bireysel Emeklilik Sistemi

Mesut ÖĞÜTGEN

Vakıf Emeklilik A.Ş. Genel Müdürü

Özel emeklilik fonları kurumsal yatırımcı özellikleri ve piyasalara uzun vadeli fon sağlayan kurumlar olmaları nedeniyle büyük önem taşımaktadır. Bu özellikleri ile özel emeklilik fonları sosyal güvenlik sistemlerinde ortaya çıkan ve çıkması muhtemel olumsuzlukları gidermede önemli bir rol üstlenmektedir. Emeklilik sistemleri bireylerin emekliliğe yönelik gönüllü katkılarından oluşan ve tamamıyla bireysel hesaplarda takip edilen fonlu sistemlerdir. Özel emeklilik sistemlerinde oluşan büyük fonlarla hem ekonomiye kaynak yaratılmakta hemde uzun dönemli borçlanma olanağı sağlanmaktadır

Genel olarak Bireysel Emeklilik Sistemi ile ilgili ülke uygulamalarına incelendiğinde ülkeler arasında uygulama farklılıkları görülmektedir. Sistem bazı ülkelerde sosyal güvenliğe tamamlayıcı olurken bazı ülkelerde sosyal güvenliğin alternatifi olmaktadır. Sisteme katılım şekli ise bazı ülkelerde zorunlu bazı ülkelerde ise kişinin tercihine bırakılmıştır.

Ülke uygulamalarının temel özelliği sistemin uzun dönemli bir fonlama sistemi oluşudur. Sanayileşmiş ülkelere bakıldığında bu ülkelerde tasarrufların önemli bir kısmını emekliliğe yönelik fonların oluşturduğu görülmektedir. Bu fonlar aynı zamanda ülkelerin ekonomik gelişmelerinde de gerekli olan uzun vadeli fon kaynağı da oluşturmaktadır.

Bireysel Emeklilik Fonlarının Büyüklüğü

Dünyada bireysel emeklilik fonları finans sistemi içerisinde %25'lik payı ve 12.5 trilyon USD varlık birikimi ile dünya'da ikinci büyük kurumsal tasarruf sistemidir. Bireysel emeklilik sistemi uygun gelişme ortamı bulunduğu ülkelerde ,uzun dönemli tasarruf düzeyi artmakta ve bu tasarruflar özel sektör tarafından etkin bir şekilde verimli alanlara yönlendirilebilmektedir.

Özel emeklilik fonları uygulandığı ülkelerde, sosyal güvenlik sisteminin sorunlarının çözümünde önemli katkılar sağlamanın yanında, küçük çaplı tasarrufları, düzenli prim ödemeleri vasıtasıyla büyük fon havuzlarında biriktirip, uzun vadeli kaynak olarak ekonominin hizmetine sunmakta ve ülke kalkınmasında ve sermaye piyasalarının gelişmesinde kurumsal yatırımcı olarak büyük yararlar sağlamaktadır.

Bazı ülkelerde bireysel emeklilik fonlarının gayrisafi milli hasılaya oranları

	1970	1980	1990	2000
İSVİÇRE	%38	%51	%69	%117
HOLLANDA	%29	%46	%77	%87
İNGİLTERE	%17	%23	%55	%75
ABD	%17	%24	%35	%58
KANADA	%13	%17	%28	%43
ALMANYA	-	%3	%5	%6

Türkiye’de Bireysel Emeklilik

Türkiye’de Sosyal güvenlik sistemi işleyiş itibari ile çalışandan, aktif olandan prim alıp emekli olana, pasife yani ihtiyacı olana prim vermektedir. Zamanla sistemin aktif pasif dengesi oranı bozuldukça, nüfus yaşlandıkça ve emeklilerin sayısı arttıkça sistem krize girmektedir. Zorunlu sigorta sistemi emeklilikte rahat bir yaşam sürmeye olanak sağlayacak bir gelir düzeyi sunamamaktadır. Dünya Bankasının yaptığı öngörülerde sosyal güvenlik kurumlarına yapılan transferlerin önlem alınmadığı takdirde 2010 yılında GSMH’nın %5.43’üne, 2030 yılında %10.68’ine , 2050 yılında ise %16.58’ine ulaşma riski taşıdığı belirtilmektedir.

Bireysel emeklilik sistemi sosyal güvenlik sistemini tamamlayıcı bir sistemdir. Bu sistemin özelliği, isteğe bağlı olması, yaşlılığında çalışana ek bir gelir sağlamasıdır. Türkiye ile aynı süreç içerisinde bulunan diğer ülkeler incelendiğinde sosyal güvenlik sistemlerinin hızlı bir revizyona girdiğini görülmektedir. Türkiye böyle bir sisteme uzun süre yabancı kalmıştır.

27 Ekim 2003’de ilk emeklilik planlarının satılmaya başladığı ve şu an 11 emeklilik şirketinin faaliyette olduğu sisteme 10 yılda 2.5-3 milyon kişinin girmesi beklenmekte ve 10 yılın sonunda oluşacak fon miktarının da 10–15 milyar USD civarında olacağı tahmin edilmektedir. Türkiye’de 2002 yılsonu itibarıyla hayat sigortası sektörünün fon toplamı yaklaşık 1.2 milyar USD büyüklüğünde olduğu düşünüldüğünde, sektörün 10 yıl içerisinde yaklaşık 10 kat büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Bireysel Emeklilik Sistemi İçinde Vakıf Emeklilik’in Yeri

Vakıf Emeklilik A.Ş. 31.05.2002 tarihinde T.C.Hazine Müsteşarlığı’na bireysel emeklilik şirketine dönüşüm izni için başvurmuş ve 17.11.2003 tarihi itibarı ile de sisteme dahil olmuştur.

Vakıf Emeklilik A.Ş.’nin halihazırdaki ortaklı yapısı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

ORTAK ÜNVANI	PAYI %
T.Vakıflar Bankası T.A.O.	53.90
Güneş Sigorta A.Ş.	37
Vakıfbank Personeli Özel Sosyal Güvenlik Hizmetleri Vakfı	1
Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	8
Güneş Turizm Otomotiv Endüstrisi A.Ş.	0.10
	100

Gelişmiş ülkelere baktığımızda, bancassurance (banka sigortacılığı) uygulamalarının çok ileri düzeyde kullanıldığını, bankaların sigorta şirketleriyle birlikte uyguladığı bancassurance sisteminin önemli bir sinerji yarattığını görmekteyiz. Ülkemizde bugüne kadar ki uygulamalara baktığımızda, Sigorta sektörü ile bankacılık sektörü bancassurance uygulamalarından yeteri kadar yararlanmamakta, banka şubeleri sadece sigorta acentesi gibi çalışmaktadır. Bununla birlikte sektördeki bir çok büyük bankanın bancassurance konusunda yoğun şekilde çalışmalar yaptığını görmekteyiz, bununla birlikte önümüzdeki dönemde bancassurance uygulamalarının daha da yaygınlaşacağını tahmin etmekteyiz.

Bireysel emeklilik kanunun çıktığı 2001 yılından bu yana Bankamız ile Vakıf Emeklilik A.Ş. arasında bancassurance sisteminin kurulması konusunda yoğun bir çalışma yürütülmüş; bu çalışma sonucunda Bankamız Şubeleri Vakıf Emeklilik A.Ş.'nin acenteler, bireysel pazarlama ve kurumsal pazarlama satış kanallarıyla birlikte önemli bir dağıtım kanalı haline almıştır. İzin alan emeklilik şirketlerinin %90'nın Hayat Sigortası Şirketi olduğu ve bu şirketlerin %90'nın da bir banka iştiraki olduğu düşünüldüğünde sektörde banka kanalı ile çalışmanın etkisi büyük olacaktır.

Vakıf Emeklilik, Vakıfbank güvencesini, kurumsal kimliğinin sağlamlığını, bankacılık sektöründeki Vakıfbank tecrübesini ve hayat sigortacılığı pazarındaki yerinin sağlamlığını müşterilerine yansıtarak, Bireysel Emeklilik Sisteminde profesyonel bir anlayışla müşterilerine hizmet vermeyi amaç edinmiştir.

Vakıf Emeklilik A.Ş.'nin hayat sigortasındaki pazarındaki yeri 2003 yılı itibarıyla 5. sıradadır. Vakıf Emeklilik 2003 yılı sonu itibarıyla sigortalılarına, Türk Lirası'nda 56,15%, Amerikan Doları'nda 11,65% ve Euro'da ise 10,01%'lik net karpayı vermiştir.

Gerek ileri düzeydeki teknolojik altyapısı gerekse müşteri ilişkilerindeki deneyimi ve çok yaygın banka desteği ile Vakıf Emeklilik, Bireysel Emeklilik Sisteminde ilk yıl içinde %15-20 oranında pazar payına sahip olmayı hedeflemektedir.

VAKIF EMEKLİLİK'İN FONLARI

Şirketimiz 08/08/2003 tarihinde, toplam 7 adet - 1 katrilyon TL.'lik Emeklilik Yatırım Fonu kuruluşu için SPK'ya başvurusunu gerçekleştirmiş ve 05/09/2003 tarihinde de Emeklilik Yatırım Fonu Kuruluş İzni'ni almıştır. Buna göre şirketimiz aşağıdaki 7 fonun kuruluşunu gerçekleştirmiştir.

- Kamu Borçlanma Araçları Emeklilik Yatırım Fonu
- Uluslararası Borçlanma Araçları Emeklilik Yatırım Fonu
- Uluslararası Karma Emeklilik Yatırım Fonu
- Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu
- Esnek Emeklilik Yatırım Fonu
- Likit Emeklilik Yatırım Fonu
- Türk Eurobond Emeklilik Yatırım Fonu

VAKIF EMEKLİLİK'İN EMEKLİLİK PLANLARI

-	BAHAR	GÜNEŞİ	Emeklilik	Yatırım	Planı
-	KIŞ	GÜNEŞİ	Emeklilik	Yatırım	Planı
-	GÜZ	GÜNEŞİ	Emeklilik	Yatırım	Planı
-	YAZ	GÜNEŞİ	Emeklilik	Yatırım	Planı

Vakıf Emeklilik "Bireysel Emeklilik Yatırım Planları" ile ilgili detaylar için **(212) 315 4 315** numaralı telefonda Çağrı Merkezimizi arayabilir veya www.vakifemeklilik.com.tr adresine giriş yapabilirsiniz.